



Nro. 34.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Költ Bétsben Kedden Aprilisnek 29-ik napján,
1800-ik esztendőben.*

Béts.

Ezen enyészethez közelítő hólnapnak 2-ik fertalyától fogva olly meleg napok járnak, á' mineműek *Junius* közepere is bé illenének, és a' minemű hőséget ritka embernek vólt *Aprilisben* szerentséje érni. Attól tartunk, hogy a' nyári hólnapokban téli köntösben kelletik a' mezei munkát végbe vinni. A' paraszt Kalendárium szerént ha Aprilis hólnapja nedves, Majus pedig hives, bőv esztendőt lehet reményleni. Ezen egész folyó hólnapban igen keves eső vólt ezen a' környéken; még is mindazáltal mindenütt olly szépen mutatya magát az őfzi vetés, mintha min-

den harmad negyed napban bőv elsőnk lett volna. Ennek a' vetések szépségének leg inkább a' hosszas tél, a' késő el olvadt havak, 's ezek által a' földnek lett elegendő meg nedvesitetése a' valóságos okai.

Az idevaló Kir. udvari Magy. Cancellariánál egy ideig Titoknokságot ditsiretessen viselt érdemess Gazánkiát, Titt. *Németh-Szetsödi Taródy István Urat*, a' Fels. Magy. Királyi Helytartó Tanátshoz Consiliariusnak tenni méltoztatott Fels. Urunk, *B. Pichler* udvari Tanátsos és Referendarius ö Nagysága helyett.

Hadi Történetek.

Melas lovasság-Generalisának *Madonna di Savonai*, *Varaggioi*, és *Safselloi* fő hadi szállásairól a' Fels. Cs. K. ndvari hadi Kancellariahoz intézett tudositásai szerént, a' Génuai földön is derekasan viseli magát a' Cs. K. győzedelmes armádia, és ámbár vakmerően védelmezzék is imitt amott a' Francziák magokat, mindazáltal meg nem akadályoztathatták vitéz seregeinknek előmenetelét. — A' *Logareto* és *Monte Fajale* közt 11-ik Aprilisben történt tsatában egyedül derék Granatérosaink bajonettáik mozdithattak ki őket álló helyeikből, a' melly alkalmatossággal egy brigáda vezér, több hadi tisztek, és 60 köz ember estenek fogságunkba, — Kevésbe múlt el, hogy önnön maga *Mafsena* fő vezér ki körünk közzé nem akadt, és igen-igen nehezen menthették] ötet ki az övéi a' keletzéből.

Souchet Fr. Ofztályos Generalis azon napon a' Sz. Jakab hegyén (*Monte S. Giacomo*) állott *Elsnitz* F. M. Lajtinantót is meg támadta, de a' ki sok embereit le vagatván és el fogatván nékie, szerentsélsen vissza verte ötet. Hasonló szerentsével éltek ezen napon *Keim* F. M. Lajtinantnak külső őrrállói is, a' kik a' *Turreau* Fr. Generalis

vezérlése alatt *Brianconból*, Delfinatusnak régi várasából és erőrségéből *Suza* felé marsirozott Olsztály seregét *Chaumont* mellett meg támadván vitézi módon vissza verték és üzték.

Kevesebbé kedvezett az *Ulm* Cs. K. Generális brigadájának, az előtt való napon a' hadi szerentse, a' melly is a' *Settepani* tetőkön vólt tanyájában véletlenül meg támadtatván, 's onnan ki nyomattatván az ellenség által; kéntelen vólt az *Elsnitz* F. M. Lajtnant Sz. Jakab hegyén tanyázott corpusához menni, 's avval magát öfve kaptsolni.

Aprilis 12 ik napján, dél előtt 10 óraker Olasz Országi ármádiánk bal szárnyának brigadaira, sok pontokon, igen nagy mérgeffeggel rajtok ütvén az ellenség, a' *Terczy* Regementjét, és a' *Reisky* Regementjének egy batallionját, vitézi magok védelmezések után is, hátrább nyomta. Ebben a' reggeli 10 órától fogva egész estig tartott mérges tsatazásban, mind a' két részről nagy vólt a' veszteség. — Erre való nézve a' *Buszy* és *Lattermann* brigadáit az *Arbizola* és *Monte Reggino* nevezetü hegyekre menni parantsólta *Melas* fő vezét, olly fel tétel mellett; hogy egyesült erővel mehesse az ellenségre. Melly feltételét a' fő vezérnek meg akarván a' Francziák előzni, *Aprilis 14 ikén* este, *Grof St. Julien* Cs. K. Generalt 4000-ren előlről, és 2000-en hátúlról és oldalrol egyfzersmind meg támadtak: mindazáltal többszöri próba tételek után sem mozdithatták ötet ki tanyájából, és minekutánna a' *Buszy*, *Brentano*, *Bellegarde* és *Sticker* Cs. K. Generálisok brigadái nékie segítségére mentek volna, a' következett napon két óraker dél után kezdődött; és esteli 9 óraker végződött tsatában, szerentséffen vissza verték az ellenséget, a' melly alkalmatossággal a' *Collredo Jósef*, *Vukussóvich* és *Lattermann* regementjei mások felett meg különböztették magokat:

Aprilis 15-ik napján Salsellóbol is ki verettek a' Francziák, és Mélás fő vezér személyesen vezette a' fent nevezett brigadákat *Armetta* ellen, és hogy a' *Hohenzollern* F. M- Lajtinant corpusával szorosabb egyessége lehessen, egy gyalog regimentet küldött a' Monte-Fajale nevű hegynek el foglalására.

Ennek a' most említett Cs. Kir. F. M. Lajtinántnak a' corpora *Aprilis* 13-ik napján már *Lavezárában* vólt, előjáró seregei pedig Genuának *S. Pietro d' Arena* nevű külső várasa szomszédságában, és már annak a' környéknek lakosi is csak nem mindnyájan fegyvert fogtak a' közönséges ellenség ellen, és mivel *Ott* F. M. Lajtinant is egész *Calvárig* előbb nyomúlt, és külső őrálló seregei *Crettotól* fogva *Quintoig* ki terjedtek a' tenger mellett, rövid idő múlva újabb híreket fogunk onnan venni.

Ezek azok, a' miket mi az Olasz Országi armadiánál történt dolgokról, a' Bécsi udvari Diariomból költsönöztünk. Néhány Német Országi közönséges levelekben ezeknél sokkal többet olvasunk, p. o. hogy *Masséna* el fogattatott; hogy kapott sebjeiben meg hólt; hogy *Genua* várasa immár capitulált; hogy az ott vólt Frantzia seregek onnan ki mentek; és hogy egészen el végződött volna az Olasz Országi campánia; de mivel Mélás fő vezér *Aprilis* 18-ikán ide indított officialis tudósításában mind ezekről semmit nem emlékezik, nem lehet azoknak tökéletes hitelt adni.

Francia Respublika.

A' mit a' Nilusi Fr. armadiának környüláljasairól, és *Kleber* fő vezérnek a' Török Nagy Vezérrel lett capitulatiojáról néhány külföldi közönséges levelek ennekelötte hirdettek, már azt a' Párisi officialis újság levél, az úgy nevezett *Moniteur* is közönségeffe tette, hogy tudniillik

ezen folyó esztendőben, Januáriusnak 13-ik napján Kleber fő vezér a' Török nagy Vezérrel capitulatióra lépvén, a' meg határozott időn és napon azon Frantzia ármadiának töredékenyével együtt Egyiptomból ki fog költözni, és Tulon-nal a' szárazra ki lépni. Illyenképen vége vagyon a' Frantzia Respublika Egyiptomi Uradalmanak, a' Fényes Porta pedig, a' melly 1517-ik esztendő-től fogva Bonaparténak oda lett menetelég szakadatlanul birta azon Országot, post liminio ismét bé fog annak birtokába lépni.

A' Török Nagy Vezér és Kleber Fr. Generál közt kötött Capitulatio 22 tikkelyt foglal magában, |'s rendel így vagyon: 1) A' Francia ármádia (melly oda lett menetelekor 42000, most pedig 15000 főből áll, a' többit pedig a' nyavalyák és fegyver meg emésztték) minden fegyverével, munitiójával, bagazsiájával, 's többféle butorjával, *Alexandriába, Rosettába, 's Abukirba* villza fog menni, 's onnan a' Fényes Porta által rendeltetendő hajókon haza vitetni. Az e' végre tétetendő intézetek a' capitulotiónak ratificatioja után egy holnappal el fognak kezdődni. — 2) Ezen Capitulotiónak ratificatiojától szám-lálván 3. hólnapig tartó fegyver nyugvás leszén Egyiptomban, a' mellyet a' körülállásokhoz képest, a' Fr. seregeknek hajókra leendő ütésekig, meg hollzabítani is lehet. — 3) Az el menetelekre rendeltetendő szállító hajóknak száma a' két résznek meg egyyezésétől fog függeni, és a' hajókra való szállásoknak körülállásai az Angliai Admiraltásnak törvényei szerént fognak elintézetődni. — 4) A' *Carithei, Salahiei, Mansurai, Damiettei, Bilbai* és *Suezi* erősségek 20 napok állat mind ki fognak üressítetni. — 5) Kajró várasa leg későbbén 40 napok mulva adattassék a' Fényes Portának által. — 6) A' Frantzia katona őrizetek mind hajókra leendő ülésekig, mind uta-

zások alatt mentek lefznek a' Török ármadiának
 inselkedéseitől. — 7) Azokba a' helységekbe, a'
 melyekből a' Frantzia seregek ki költöznek, Tö-
 rök nép fog bé menni, és a' következhető ren-
 deletlenségeknek el háritására, sohol se fognak
 öfzve találkozni. — 8) A' ratificatió után min-
 gyárt szabadon botsáttatnak a' Frantzia és Török
 jobbágyok. — 9) Mind a' két felekezet lakosai-
 nak és jobbágyainak adattassanak vissza a' jószá-
 gaik és vagyonjaik, vagy ha már a' nem lehet-
 ne, határozattassék meg egy Konstantzinápoly-
 ban öfzve gyüllendő Commiffió által azoknak az
 árrok. — 10) Az Egyiptomi lakosok közül, akár-
 mely vallásúak légyenek ök, senki sem fog a' Fe-
 nyes Portától azért háborgattatni, hogy a' Fran-
 cziáknak oda lett menetelektől fogva velek jó
 baratságban és eggyességben éltek. — 11) Vala-
 mint a' Fényes Porta, úgy ennek frigyos társai,
 nevezetessen a' Pétersburgi 's Londoni udvarok
 szabadon haza menetelre való passzus levelet és
 fedező hajokat fognak a' Fr. seregeknek adni. —
 12) A' szövetséges udvarok és General *Kleber* köl-
 tsönösen bizonyosokká telzik egymást arról,
 hogy sem a' Frantzia eskader, sem a' szövetsé-
 ges udvaroknak hajó seregjeik nem fogják a' meg-
 határozott helyre leendő menetelekig egymást há-
 borgatni, és hogy a' Francziák azokban a' kikö-
 tő helyekben, a' melyekbe vagy hajóiknak meg
 jobbitatások, vagy friss viz vétele vég tt bé men-
 ni kényszerítettek, a' fegyver nyugváshoz illendő
 képen fogják magokat viselni. — 13) Azon poszta
 hajónak, a' mely által *Kleber* General a' Fr.
 Kormányzókat Egyiptom által adatásáról tudosi-
 tani fogja, szabad passzus levél fog adattatni.
 — 14) A' Frantzia seregeknek Egyiptomban va-
 ló ki menetelekig, és útjokra is elegendő élel, ris-
 kása, széna és abrak adattassék ott lévő magazí-
 numjaikból, hanem a' Capitulationnak ratificatió-
 ja után vonattassék ki azoknak árrok azon sum-

mából, a' mellyet nékiek a' Fenyves Porta igirt — 15) és 16) A' ratificatiónak napjától fogva lemmémü adot nem velznek a' Francziák az Egyiptombeliectől, az általok hátra hagyatandó ágyúknak, munitióknak, tevéknek, és eleségnek arrók pedig, azoknak mostani betsek szerént meg fog nékiek fizettetni; e' mellett 3000 zsatskó fog nékiek adattatni. — (Egy zsatskóban 500 piafter vagyon, egy piafter pedig hol 1 tallérban, hol 2 forintban megyen a' Török Birodalomban. Hogyha pedig a' Frantziák bútorjok annyit nem érne, az azokon felül való summa, mint költsön fejében adatandó pénz ravásokra fel fog rovatni. — 17) Leg ottan adattassék nékiek költségeiknek ki pótolására 500 zsatskó — 18) Hogyha pedig a' ratificatió előtt es után valamelly közönséges adót fel vennének a' Frantziák, húzattassék le azon summa a' 3000 zsatskóból. — 19). Egyiptom ki üresítésének könnyebbitésére nézve, minden azon Ország kikötő helyeiben lévő hajóknak szabad legyen azon 3 hólnapig tartó fegyver nyugvás alatt, *Alexandria*, *Rosette* és *Damiette* közt ide's tova hajókázni. — 20) Hogy a' pestis Egyiptomból Európába által ne vitetődjék, a' pestises nyavalyában lévő és több betegekre nézve ilendő rendelések tétetődjenek, és a' Contumaciának az az, tisztulásnak helyére vitetődjenek a' Francziák. — 21) A' jelenvaló tzikkelyek ratificatiójának napja után, semmi változtatásnak, és által hágásnak helye ne legyen. — Költ *Arifsch környékén*, *Januarius 13-ik napján 1800-ik esztendőben*, *Rachid Mustafa Effendi*, *Desaix*; *Rachid Mehmet Effendi*, *Pouffielgue*, *Sidney Smith Wilhelm*.

A' Livornói és Velencei 5-ik Aprilisi levelek szerént Gen. *Kleber*, az ő General Stabja, és 45 Fr. tisztek még a' múlt Martius hólnapban 2 Raguzai hajón *Moreába* érkeztek. Maga *Kleber* General, a' mint azok levelek befzéllick, kevés ottan való

múlatása után, onnan *Tulonba* utazni szándékozott.

Ezen Capitulatiónak végződése után, a' múlt Februarius 1-ső napján illetén foglalatú levelet küldött Gen. *Kleber* a' Nagy Kajrói és több azon tartománybeli Divánoknak: „Regulta tudjátok a' Fr. Nemzetnek azon álhatatos fel tételét, melly szerént a' Fényes Porta eránt való régi baratságos egy-lléget tovább is fenn tartani kívánnya. — Az én ditsőfféges hivatalbeli Előjáróm, *Bona-parte* fő vezér, több izben meg belzéllette tinektek, hogy a' hadakozásnak környülállásai kényszerítették ötet ezen Országba való jövetelre. — Elég-gé igyekezett ő azokat a' hal vélekedéseket, a' mellyeket e'lenségeink a' Fényes Porta füleibe sugallott. Én a' m llyek a' maga és a' mi hafznunk ka' el-enkező szövetségbe állani kényszerítették azt, el háritani. A' melly magyarázatokat ő a' Konstantzinépolyi udvarnak küldött, vissza nem állitnatták azon kívánatos egyefféget, és a' N. Vezérnek *Damaskusba* való marsirozása jó alkalma. toffágot szolgáltattván nékie, el kezdette a' veie való alkudozást, a' mellynek végbe vitelét, fontosabb do gok kényszerítvén ötet az Európába való vissza terésre, egészen reám bizta. — Véghez is vittem azt mai napon, és én vissza adom ezen Országot a' mi régi szövetséges barátunk kezeibe. Ezen meg békéltésnek e ső jó következése az Egyiptomi kereskedésnek vissza állitása fog lenni. A' Francziák el rontyák azon alliántziát, az az, szövetséget, a' mellynek semmi indító eszköze nem lesz ezután, és ezen alkudozás első cikkelye leszen azon békekésségnek, a' melly igen szükségös a' napkeleti Nemzeteknek.“

„Azon principiumok, a' mellyek szerént mi Egyiptomot kormányoztuk, elegendőképen tudva vagynak előttetek. — Mi védelmeztük, és mélé-

tó tekintetben tartottuk a' ti vallástokat, törvényeiteket, szokásaitokat, és a' ti józágaitokkal való szabados élést. — Semmi erőszak - tételnek nyomait nem hagyunk köztetek. Ti vagytok azok, a' kikre Egyiptomnak boldogsága vagyon bizattatva. Ti voltatok az ő közöttök és Franciaák közt azok a' közbenjáró személyek, a' kik arra viseltetek gondot, hogy semmi fértődések ne legyen ezen Ország régi szokásainak. Ezeket a' hafznos intézeteket egyedül az én erőttöm volt Fr. Fő Vezérnek kell tulajdonítani, és én is szükségességnek itiltem azoknak védelmezéseket. Azon buzgóság, a' mellyel ti ezen tilzteletes hivatalokat bétellyesítettétek, just ad tinétek arra, hogy minden igaz ember ditsnje tselekedeteket, és hogy az a' Kormányfőék különösen, a' melly utánunk fog következni, titeket védelmezzent. — A' ti tanátsaitok által igazgattatott Egyiptombeliek, örömmel alája vetették magokat a' rendelt Előjáróknak. Az a' szép eggyeség, a' melly ő közöttök, és mi közöttünk mindenkor volt, a' ti jó gondviselésteknek következése, és meg jutalmaztatása. Reménylem, hogy ez a' szép harmonia a' jelenvaló békefőlegnek utólsó eszközléséig meg nem fog változni. — Hogyha azt a' nem várt rendeletlenségek valamiképen meg haborítanak, kéntelen vólnék a' meg haborítókat fegyver által meg zabolázni.“ *Kieber.*

Illyenképen vége vagyon azon expeditiónak, a' mellyre tett szőrnvü költségekről azt mondotta vala a' mostani Fő Conzul Egyiptomba lett készületekor, hogy azok két szőzizoroffan fogják a' magok érteffeket meg fizetni. Azonban a' fok pénz el veszett, a' Fr. Olasz Országai ármaidának a' virággját a' fegyver és nyavalyák meg eméffzették, a' Tuloni fiottát az Anglusok öfzve törték, 's az által magokévi tették a' Levántai kereskedést, mellyből lők milliommokat bé vettek

esztendőnként a' Fr. Országi béli tartományok , most pedig attól is meg lévén fosztatva könyves szemekkel nézik a' Brittusoknak közép tengeren fel 's alá szabadon repülő kereskedő hajóikat.

Kleber Generalis nagy Vezérrel tett capitulatiojának hire tsak hamar Fr. Országba is által repülvén, az a' 17000 főből álló hadi sereg , a' mely a' Breſti flottára már fel ült, ismét le szállítatott arról. A' többi közt avval mentette magát *Kleber* Generális az Ex-Directoriumhoz küldött levelében, hogy *Murat* Bey szüntelen üldöztetett de soha sem győzettetett meg a' Francziák által, és hogy ő számos sereget gyűjtött magának öszve Felső Egyiptomban; hogy *Alexandriában* és más helyeken reájok ragadt a' pestises nyavalya a' Frantziákra; hogy minden Arabs nemzetek gyámolították a' nagy Vezért; és hogy 15000 dáráb tevét szerzetek nékie a' tábori magazinának egy helyből más helybe való által vitelére ; hogy számos Európai hadi tisztek voltak a' N. Vezér armádiájánál; hogy 6000 Orosz katonák vártak ahoz; ellenben , hogy a' Frantzia armádia szellyel volt Egyiptomba osztva, és hogy mind erősség, mind eleség, mind pénz, mind minitio, mind hajók nélkül szükölködött ; következésképen, hogy a' N. Vezérrel való capitulatioja nemtsik a' Nilusi Fr. armádiára, hanem a' Fr. Respublikára magára nézve is igen hasznos volna. —

Nagy Britannia.

Azt az örvendetes hirt közlötö mostanában a' Király a' Felső és Alsó Parlamentumokkal , hogy egész kezséggel legyen Irrlandia a' N. Britanniával való öszve kaptsoltatásra, a' mely dolog a' ministerialis résznek tellyes meg elégedésére, az Oppositionalis, avagy antiministerialis

résznek pedig bosszúságára szolgál.

Azokban, az úgy nevezett *Wigh-Klub*, avagy az antiministerialis rész közül 300-an gyűlést tartottak Aprilis 2-ikán, a' mellyben a' *Norfolki* herczeg volt az Előülő. A' Lord Majór, tudniillik, London várasanak fő polgármestere, N. Britanniának ezen fontos szempillantásai közt is, az Irlandiai *Foxnak*, az esméretes *Grattánnak* és több Irlandiai szabadság barátainak egeffégekért ivott. Mindazáltal az Antiunionistáknak ezen egyesítés ellen bé adott projectumok sem Angliában, sem Irlandiában nem nyert kedvességet, mivel, a' miképen *Pith minifter* szólott, egy olly rész bosszú álló kívánságának, a' melly egyedül a' lármazásban áll, mihelyt az okosság haigat, magától el múlik a' hangja. Az Irlandiai Parlamentumnak újabbi ölzve gyűlése azon időre halasztódott, a' midön N. Britanniának ezen egygyesüléséről teendő végső meg határozása *Dublinba* fog érkezeni. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az Irlandiai Parlamentumnak Angliai Királyhoz küldött, és az Angliai Felső 's Alsó Parlamentumokkal közlött hatadó levelének e' volt a' foglalatja: „Mi, Felsőgednek hiv jobbhágyi, a' Parlamentum gyűlésében lévő nemesek, polgárok, és birtokosok, a' N. Britannia és Irlandia közt leendő törvényes egybe szerkeztetésnek dolgát gondolóra vettük, akként, a' mint azon tárgyat ő Excellentiája a' Vice Király, *Februarius* 5-ik napján, a' Britanniai Parlamentum végzéseivel egyetemben, előnkbe terjesztette, és a' mellyet Felsőged önnön maga is hathatosan méltoztatott minékünk ajánlani. Mivel ezen Országnek N. Britanniával el választhatatlanul való ölzve kaptcsolatásáról mi is meg vagyunk győzöttetve, és mivel belső 's külső elienségeinknek azon törekédések, melly szerént, e' két Országot egymástól el szakasztani igyekeznek, e' öttünk tudva vagyon, jóva hagyjuk, 's fziyesen el is fogadjuk azon al-

kotmányt, a' melly szerént Felséged Irrendiát N. Britannióval öfzve kaptsolni, 's egy Ország-gá tenni kívánnya. — Meg esmérjük, hogy a' Britanniai két Parlamentumnak meghatározásai hafznos elzközök ezen eggyesülés fundamentom kövének meg vetésére. Azoknak vezérléseket követtük mi a' mi teendő intézeteinkben, 's egyenlő akarattal valo köteleflégünknek tartjuk azon végzéseinket, a' mellyekben mindnyájan meg egyeztünk, Felséged eleibe terjeszteni, a' mellyek a' N. Britannia és Irlandia közt leendő eggyesülésnek tikkelyei lehetnek, és a' mellyeknek ratificatiojára mi, mihelyt azok a' N. Britanniai Parlamentum által helybe fognak hagyattatni, mindnyájan kézzek lefzünk, hogy ekképen a' két Ország Parlamentumjainak költsönös meg egyezések által állandóvá teterődjék. Reményljük, hogy Felséged, és a' N. Britanniai Parlamentum, ezen magunk meg hararozólat úgy fogjak tekinteni, mint a' Felséged szentléges személye, Familiaja, és uralkodása eránt való fegyhetetlen hívlégünknek tálhatatlan próbáit, és a' N. Britanniai Birodalomhoz való hajlaudóságunknak változhatatlan zálogait. Mi pedig olly tökell tes meg gyözödéffel nyilatkoztattjuk ki ezeket, hogy a' törvénytévő hatalomnak egybe szerkeztetések által az egész Britanniai Birodalomnak ereje és állandósága meg fog öregbítettetni, és hogy a' mi Felséged jobbágyaival, Parlamentumaival, 's Országló izékjével leendő öfzve kaptsoltatásunk által a' mi kereskedésünk ki fog terjesztödni, valásunk allandóvá tételödni, és hogy az által a' mi jussaink 's szabadságaink soha meg nem fognak fértetödni.“

Elegyes Dolgok.

Iselin és Laroche Helvétziai polgárok olly véggel küldettek a' Rénusi Cs. Kir. ármadiának mestani fő vezérjéhez *B. Kray* hadi Tárnok mes terhez, hogy engedödjön meg azon meg szegényült

Respublikának a' Német-Országgal való kereskede-
 s a' háború ideje alatt is. Meg válik, nyer-
 nek e' arra szabadságot avagy nem. — A' mint
 néhány Párisi közönséges levelek említik, 8 di-
 visióra fog a' *Dijoni* Frantzia tartalék ármádia
 felosztattatni, 's azoknak *Duhem*, *Chamberlac*,
Loison, *Rondet*, *Chabran* és *Watrin* Generálisok
 vezérjeik lenni. — Ezen tartalék ármádiának fő
 vezérje General *Berthier Murat* Generált választ-
 ván maga segédjének, illy rövid foglalatú levelet
 írt hozzá, *Aprilis 11-ikén*: „Elegendőképen es-
 méri Kigyelmed az én maga eránt való baratsá-
 gomat, 's tökéletessen el hitetheti magával, hogy
 nékem mint a' tartalék armádia fő Commandi-
 rozójának leg nagyobb megelégedésemre fog szol-
 gálni, ha Kigyelmed leszen az én segédem. —
Aprilis 16-ikén ok vetetlenül *Dijonban* leszek, nyug-
 hatatlansággal el várom oda Kigyelmedet. — *Ber-
 thier Sándor*“ — Ez a' Generál *Aprilis 12-ikén*
 indult el Párisból *Dijonba*, minekutánna egy rö-
 vid conferentiát tartott volna a' mostani hadi mi-
 nisterrel *Carnottal*. — Azon tartalék ármádiához
 200 kenyérsütő és ugyan annyi mézárós külde-
 tett. — A' Fels. Nápolyi Király 30000 emberre
 fogja a' maga ármádiáját szaporítani, a' mellybe
 senki is azok közzül, a' kik a' revolutió alatt vagy
 hadi szolgálatot tettek, vagy a' Király zászlóját el
 hagyták, bé nem fog vétetödni. — *Brüne* General-
 nak *Bonaparte* fő Conzulhoz küldött Kurirját, út-
 jában 5 haramja meg támadván, minden irafai-
 tól meg fosztotta. — A' Fr. Respublikának 7-ik
 esztendejében 1407 darab könyv adódott ki, a'
 mellyek közül 3. az isteni tiszteletet, 16 a' Filo-
 zofiát, 60 a' törvényes dolgokat tárgyazta, 33 Al-
 manach, 177 pedig Román volt. — A' köldülésre
 jutott Helv. Cantonoknak még most is sok pénzbeli
 segedelem küldetik Német Országból. Amériká-
 nak *Gvadelupenevü* szigetjében egy *Hapel* nevü Chemicus
 új módját találta fel a' nádméz ki készítésének, mely

szerént 1/6 résszel több mézet lehet a' a' nádjából ki főzni, mint ennekelőtte; — Fr. Országoknak azon oljtályaiban, a' melyben a' Rojalisták és Chouansok le tsendesedtek, mind untalan sok el rejtett ágyuk, munitiók és fegyverek találtak. A' Condé herczeg Corpusánál lévő, *Bourbon* nevet viselő granatíros regimentnek, a' melly a' múlt esztendőben, *Constantzia* mellett egy Fr. zászlót nyert, öt új zászlót ajándékozott az Orosz Császár, a' mellyeken ez a' felírás vagyon: *Isten legyen veletek.* — *Párisban* tsak azokat a' játék darabokat lehet a' teátrumokon el jádzeni, a' melyeket a' belső do gokra ügyelő miníster meg enged. — Minthogy *VII. Pius* Pápa személyesen is esméri *Bonapart* fő Konzult, sok jót ígér magának a' Frantzia Papság. — A' Hannóverai Val. Fejedelemségben 1701 ik esztendőtol fogva 1799-iknek végéig, 12 Grófi, 7 Bárói, és 78 Nemes diplomák tétettek közönségesekké. — *Petersburg* városában, 17489-en születtek, 9869-en hóltak meg, és 1554 pár házasodott ölzve az el múlt 1799-ik esztendőben.

Magyar Ország.

N. Váradon, *Aprilis* 14-ikén 1800. Az ide való *N. Káptalan* egy érdemes tagját vesztette el e' folyó hólnapnak 10 ikén, Fő Tiszt. *Kiss Mihály* Kánonok *Urban*, a' ki is 40 napig tartott súlyos nyavalyája után, az említett napon, reggeli 3 óra tájban, halhatatlan nagy lelkét Teremtőjének által adta, életének 65-ik, Kánonokságának 10-ik esztendejében. Nem régiben ditsöllégesen uralkodó Fels. Királyunk, azon nagy érdemeire nézve, mellyeket mind a' Sz. Theológiának 15. esztendeig való tanításában, mind huzamos ideig tartott Plebánusságában, mind pedig mostani méltóságos hivatalyában, valamint Fels. Királyával, úgy a' Hazával is tapasztaltatott, a' Váradí Megyében lévő Sz. Gábiel Arkangyalról nevezett Gáborjáni Apátúrsággal kegyelmessen méltóz-

tatott vala meg tisztelni. Melly méltóságának jeleivel mindazáltal a' nem várt izomorú változás és elválás, miatt nem elhett. — Igy válaftá tehát el a' keserű halál a' Tudósokat egy tarsoktól, mellyet az el múlt elztendőben ki adott tudós munkája mind a' két Magy. Hazában jlesen bizonyit: ily a' nyomorúttakat és szükölködöket egy jólkévo édes attyoktól, kiket fegedelem nélkül magától soha el nem ereltett; ily végre a' fze-rentsétienségbe és kárvallásba elteket, kiket nevezetes summákkal alattomban, más keze által fel segéllett. Egy szóval, hogy Dávid Próféta fzavaival éljünk, oztott 's nyújtott a' szegényeknek és az ő igasságának, 'sadakozó vóltának emlékezete örökké meg marad.

N. Györ. Aprilis 20 ik napján 1800. Itten, a' Fels. Kir. Helytartó Tanátsnak több izbeli ün-fzolásaira, és leg közelebb a' Majorokbeli nagy érdemű T. T. Plebánus Úrnak 29. nyoltzad lapokból álló, ^{Bésl} Német nyelven, illy orizim alatt: *Neuer Versuch das schwankend, und allmählig dahinsinkende Armen Institut wieder zu errichten und auflebend zu machen v. A. G. Raab 1799*, ki nyomtatott munkatskájában elő hozott indító okaira, és helyes buzdításaira újjobban fel állitatik a' *II. Jósef* nagy emlékezetű Királyunknak uralkodása ólta tsak nem semmivé lett szegények tartására tzelozó intézet, hogy az által a' házanként való köldulás eltöröltethessék.

Két fő oka vólt, a' mint a' fenn nevezett Írásban állitatik, ezen Intézet meg tsüggedésének, ugy mint 1. A' Polgarságnak az előtte nem nyilván való adminiftratio eránt való bizodalmatlansága. — 2. A' külömbféle vallásúaknak az adminiftratióban adatott tsekély rész. Hogy tehát ennekutánna sem ezen, sem másféle nehézségek ezen halznos intézetet semmivé ne tegyék, úgy rendeltetett, 1) hogy az adminiftrationak fő kasszája és Inspectioja mediate a' N. Magiftratus, immediate

pedig annak e' végre ki nevezett két tagjának keze alatt legyen. — 2) A' Váras a' Parochiák szerint olztallék hét szakafzokra, ugymint, a' belső várasira, külső várasira, majorbelire, Szabadhegyire, (Ezek a' Római-Catholic. Parochiák); Evangelikusokéra, Réformatusokéra, és nem egyesült Görögökére. — 3) Minden szakafzban egyik egyházi szolgának vigyazása alatt, az arra rendeltetett szegények attya, és számtartó szedetik bé az alamizsnát, 's olztyák ki azt a' szegények közt. 4) Minden szakafz a' Fő Inspectió meg egygyezésével maga velzi bé a' szegényeket, 's kélszik az administratorok akarmelly polgárnak kívánságára a' számolásokat elő mutatni. — Tartatott ezen végre a' múlt hetekben egy közönséges Collecta, mellyben faját könnyebségekre némelly adakozók faját részeiket $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, 's 1 elztendőre igirték bé; mások a' hét számra tartandó Collectákban fogják ki mutatni keresztény szereteket. Az egéls intézetnek kezdete a' bé álló Május hónap első napjára vagyon meg határozva — Vajha ezen jó példát mennél előbb számossabb helységek is követnék!

A' közelebb múlt ^{*}^{*}^{*}posta napon, a' 33-ik szám alatt költ Kurirunknak 498 lapján, Erd. hazánkfia Öry Fábrián László Medicinæ Doctor Urról ki adott tudositásunkban, két hiba esett. Az első a' 2-ik rendben vagyon, a' hol az ezen szó: *hazánkfia* után következett 4 — és szám ki hagyódott, és 4 elztendő helyett, tsak elztendő tétetődött, holott olly fok ága boga van az Orvosi tudománynak, hogy *Leibnitz* se tanulhatta volna azt meg egy elztendő alatt. — A' 2-ik hiba a' 499 lapnak 16-ik és 17-ik soraiban esett, mellyet ekként kelletik meg jobbitani: *Mindezek után, valamint a' Theoretica, úgy a' Practica Medicinában is, a' három rendbeli meg visgáltatást, a' tudós Visgálok-nak tellyes meg elégedések szorént szerentséssen ki állván s. a. t.*